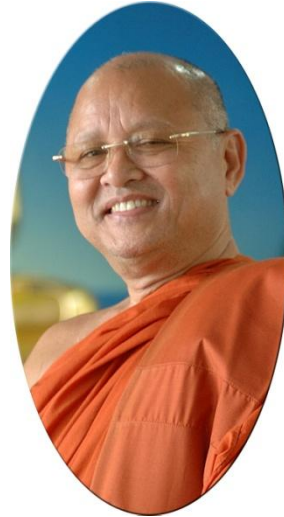

ประวัติ พระปัญญาหนันทมุนี

สถานะเดิมชื่อ สง่า นามสกุล ณ ระนอง

เกิดเมื่อ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2492
ที่บ้านหนองแสง ตำบลนาเกาะชะ อำเภอดง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

อุปสมบท วันที่ 25 พฤศจิกายน 2516 ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จ.นนทบุรี
พระอุปัชฌาย์ คือ พระราชนันทมุนี (ปัญญานันทภิกขุ)
พระกรรมวาจาจารย์ คือ พระอาจารย์บุญเลี้ยง จิตฺตเสโน
พระอนุสาวนาจารย์ คือ พระอาจารย์มหาเผียน อนุจारी

การศึกษา ได้เริ่มศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย เมื่อปี 2517
ได้เรียนนักธรรมตรี โท และสอบได้นักธรรมเอก ปี 2519
ต่อมาได้รับปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2)
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และในปี 2536
ได้รับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาปรัชญา) จากมหาวิทยาลัยเดียวกัน

สมณศักดิ์และการปกครอง

2545 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร
เทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นพิเศษ
ในราชทินนามที่ “พระครูสีลวัฒนาภิรม”

2551 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ
ในราชทินนามที่ “พระปัญญานันทมุนี”

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม
และ เจ้าคณะตำบลคลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

เมื่อท่านเข้ารับการอุปสมบท ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ในปีพ.ศ. 2516 ท่านได้รับการดูแลวดขัน ให้ได้รับการศึกษาทางธรรม และศึกษาจารย์ตัวอย่างเข้มงวด และท่านได้มีโอกาสรับใช้ และรับฟังการอบรม สั่งสอนอย่างใกล้ชิดจากหลวงพ่อบัณฑิตคุณ ซึ่ง มีปณิธานในการใช้ชีวิตเพื่อประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม มุ่งมั่นที่จะประกาศธรรมะของพระพุทธเจ้า ให้คนเข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา จากการทำท่านได้ซึมซับปณิธานในส่วนนี้ ทำให้เปลี่ยนความตั้งใจเดิมที่ท่านจะบวชเพียง 7 วัน และลาสิกขาบทไป ประกอบกิจการงานที่กำลังเจริญก้าวหน้า และดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ที่ลงทุนไว้ ท่านเลือกที่จะบวชเรียนต่อไป และดำเนินชีวิตในทางธรรมโดยมีหลวงพ่อบัณฑิตคุณเป็นแบบอย่างชีวิตที่ดีงาม นอกจากนี้ ท่านเป็นพระที่โชคดียิ่งประการหนึ่ง ที่มีพระกรรมวาจาจารย์ คือ พระอาจารย์บุญเลี้ยง จิตฺตเสโน และพระอนุสาวนาจารย์ คือ พระอาจารย์มหาเผียน อนุจารี คอยเป็นที่ปรึกษาดูแลเป็นห่วงเป็นใยท่านมาโดยตลอด จนถึงทุกวันนี้

จุดเริ่มต้นที่ผลักดันและเป็นแรงใจให้ท่านเข้าสู่การทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เริ่มมาจากการทำงานที่ได้เข้ารับการอบรมโครงการพระภิกษุใจสิงห์ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นโครงการพระธรรมทายาท ซึ่งเป็นการสร้างพระให้เป็นธรรมทายาททำงานรับใช้พระพุทธศาสนา ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ และในโอกาสต่อมา ท่านก็เป็นพระลูกศิษย์รูปหนึ่งของหลวงพ่อบัณฑิตคุณ ที่มีโอกาสรับใช้และสนองงานส่วนนี้ คือเข้ามาทำหน้าที่จัดการอบรมพระธรรมทายาท และในปี 2524 การอบรมธรรมทายาทรุ่นแรกได้สำเร็จจุล่งไปด้วยดี พร้อมกับมีการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ซึ่งการทำท่านได้เข้ามารับผิดชอบงานเหล่านี้ นับเป็นการจุดประกายความมุ่งมั่นของท่านที่จะทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเวลาต่อมา

ด้วยความที่ท่านเป็นผู้มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ท่านจึงได้ชักชวนพระภิกษุที่ผ่านการฝึกอบรมธรรมทายาท โดยนำนักเรียนค้างแรม 3 วัน 2 คืน ที่โรงเรียน ซึ่งต่อมาเรียกว่า “ค่ายพุทธบุตร” และโครงการนี้ได้นำมาสืบสานต่อจัดเป็นโครงการอบรมเยาวชน “ค่ายพุทธบุตร-พุทธธรรม” ของวัดปัญญานันทาราม ที่ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จอย่างสูงในขณะนี้

นอกจากมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แล้ว ท่านยังมีลักษณะของความเป็นผู้นำด้วย โดยความเป็นผู้นำของท่านนี้ เริ่มปรากฏตั้งแต่เป็นพระนิสิต ท่านเป็นผู้นำ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เป็นประธานพระนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รุ่นที่ 32 (รุ่นพิเศษ ภาคฤดูร้อน) และในระดับปริญญาโท เป็นรองประธานพระนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รุ่นที่ 1

ในปี 2531 มุลนิธิชูชีพ-สนิท พลอยน้อย ได้กราบอาราธนาท่านให้เป็นผู้ นำ ในการดำเนินงาน กิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยนำญาติโยม คณะครู และนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ไปปฏิบัติธรรม ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น ณ อาศรมสุญญตา อำเภอปรางมูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยทำหน้าที่ ประธานสงฆ์ อยู่ 6 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2531-2536

นอกจากนี้ ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ร่วมก่อตั้ง “ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎ์ (ที่ระลึก 80 ปี ปัญญานันทะ)” เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2533 เพื่อสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาตาม เจตนารมณ์ของหลวงพ่อบัณฑิตนันทิกุ โดยการจัดพระภิกษุไปบรรยายและอบรมตามสถาบันการศึกษา และหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน และจัดอบรมเข้าค่ายคุณธรรมสำหรับข้าราชการ เข้าค่ายพุทธบุตร สำหรับเยาวชน จนได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

จะเห็นได้ว่า ด้วยลักษณะการเป็นผู้ นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความขยัน เอาใจใส่ในการ เรียน ความเป็นผู้มีอัธยาศัยดี เป็นที่รักของผู้ร่วมงานและพุทธศาสนิกชน การมีแบบอย่างที่ดีในการดำเนิน ชีวิตทางธรรม ความมุ่งมั่นใน การทำงานรับใช้พระพุทธศาสนา ตามแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงวางไว้ และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดังกล่าว ท่านจึงได้รับความ ไว้วางใจจาก พระธรรมโกศาจารย์(หลวงพ่อบัณฑิตนันทิกุ) เมตตาแต่งตั้งให้ท่านเป็นพระ สุวานุกรมที่ พระครูปลัดศีลวัฒน์

และมอบหมายให้ท่านเป็นประธานดำเนินการก่อสร้างวัดปัญญานันทาราม และเป็นเจ้า อาวาสในโอกาสต่อมา ตามอุดมการณ์ของหลวงพ่อบัณฑิตนันทิกุว่า “สร้างพระ สร้างคน สร้างเยาวชนของชาติ สร้างศาสนทายาทให้มีชีวิตอยู่ในโลกอย่างถูกต้อง ให้มีชีวิตเรียบง่ายตามหลัก คำสอนของ พระพุทธศาสนา เพื่อไม่ให้ตกอยู่ในอำนาจวัตถุนิยมมากเกินไป”

จากจุดมุ่งหมายนี้ นำไปสู่วิธีการในการดำเนินงานต่างๆ ที่ทำให้วัดปัญญาบันฑิตาราม มีเอกลักษณ์เฉพาะของวัด ได้แก่

- **ด้านองค์กร** มุ่งสร้างวัดให้มั่นคง โดยทำวัดให้เป็นสมบัติของพุทธบริษัท 4
- **ด้านความเป็นอยู่** มุ่งให้ทุกคนมีวิถีชีวิตอยู่ร่วมกันแบบระบบสังฆะ คือ เอื้อให้เกิดการแบ่งปันมากกว่าแข่งขัน มุ่งทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และให้มีจิตสำนึกอยู่ง่าย กินง่าย ถูกใจมนุษย์ สิ้นสุดปัญหา
- **ด้านศรัทธา** เน้นให้คนเข้าวัดหาความดี คือ ธรรมะ มากกว่าเข้าวัดหาของดี คือ วัตถุ
- **ด้านศาสนวัตถุ** เน้นการพัฒนาศาสนวัตถุให้เกื้อกูลแก่การพัฒนาศาสนบุคคล โดยยึดหลัก 3 ป. คือ ประโยชน์ ประหยัด และปริศนาธรรม
- **ด้านพิธีกรรม** มุ่งเน้นความเรียบง่าย ประโยชน์สูง ประหยัดสุด และถูกต้องตามพระธรรมวินัย
- **ด้านการศึกษา** จัดให้พระภิกษุสามเณร ได้มีการศึกษาทั้งภาคปริยัติธรรมและสายสามัญ มอบทุนการศึกษา ส่งเรียนต่อในระดับที่สูง เช่น เปรียญธรรม 9 ประโยค และปริญญาโท รวมถึงปริญญาเอกในโอกาสต่อไป
- **ด้านศาสนบุคคล** เน้นการประพฤติพรหมจรรย์ มีหลักการร่วมสมัยกับเจ้าชายสิทธัตถะ และพระพุทธเจ้า นั่นคือ **เดียวแต่ไม่เปลี่ยว อิสระแต่ควบคุม**

และด้วยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้โครงการของวัดปัญญาบันฑิตาราม เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไปได้เป็นอย่างดี ดังเป็นที่ประจักษ์ในผลงานของท่าน คือ

พ.ศ. 2542

- ได้รับรางวัลพระราชทาน เสาเสมาธรรมจักร ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประเภทส่งเสริมการพัฒนาชุมชนและสงเคราะห์ประชาชน โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สาขาส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ในเทศกาลวิสาขบูชา
- ได้รับโล่เกียรติกุณเพชรสยาม สาขาศาสนา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
- ได้รับรางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2545

- ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร เทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นพิเศษ ในราชทินนามที่ **“พระครูสิลวัฒนาภิรม”**
- ได้รับถวายปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี

พ.ศ. 2546

- ได้รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพ จากมูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต)
- ได้รับโล่เกียรตินิยมเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัย ในโอกาสวันสถาปนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๖๙

พ.ศ. 2547

- ได้รับรางวัลพระราชทานบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชน สาขาคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องในวันเยาวชนแห่งชาติ

พ.ศ. 2548

- ได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

พ.ศ. 2550

- ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- ได้รับโล่เกียรตินิยม บุคลากรดีเด่น ประเภทครูผู้อุทิศตนเพื่อการศึกษา จากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

พ.ศ. 2551

- ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ในราชทินนามที่ “พระปัญญาธานมณี”

รางวัลและเกียรติคุณขององค์กร (วัดปัญญานันทาราม) ดังนี้

พ.ศ. 2541

- ได้รับพิจารณาให้เป็น ลานวัด ลานใจ ลานกีฬา ศูนย์ประจำภาคกลาง จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2542

- ได้รับจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำจังหวัดปทุมธานี จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
- ได้รับคัดเลือกให้เป็นอุทยานการศึกษาในวัด จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2543

- ได้รับรางวัลพระราชทานองค์กรที่ทำคุณประโยชน์ต่อเยาวชน สาขาคุณธรรมและจริยธรรม ประเภท องค์กรเนื่องในวันเยาวชนแห่งชาติ

พ.ศ. 2546

- ได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พ.ศ. 2547

- ได้รับโล่รางวัลวัดดีเด่น ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ในโครงการวิจัยและส่งเสริมวัดเพื่อการพัฒนาการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาธรรม จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2548

- ได้รับโล่เกียรติคุณ วัดส่งเสริมสุขภาพ จากกระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2549

- ได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง ที่มีผลงานดีเด่น จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ได้รับโล่เกียรติคุณ จากสถาบันพัฒนาข้าราชการ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2550

- ได้รับการประกาศให้เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ได้รับโล่เกียรติคุณ วัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่น ของศูนย์อนามัยที่ 1 กรมอนามัย
- ได้รับพระราชทานเข็มที่ระลึก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี ในโอกาสเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอธวัชบุรี จังหวัดพทุมธานี

พ.ศ. 2551

- ได้รับโล่เกียรติคุณ วัดที่จัดการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยความมุ่งมั่น จากมูลนิธิศึกษาธิการ
- ได้รับรางวัลเมืองไทยเมืองคนดี จาก กระทรวงวัฒนธรรม

“ทุกคนพัฒนาได้ถ้าให้โอกาส” จึงทำให้พระปัญญาญาณนันทมุนี มีความปรารถนา ให้ทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเอง ดังคำท่านที่กล่าวไว้ว่า **“ในชีวิตนี้ขอรับใช้พระศาสนาและหลวงพ่อก่อน พระผู้ให้คุณค่าแก่ชีวิต เพื่อให้ชีวิตตนนั้นสร้างคุณค่าให้กับผู้อื่นอีก คือชีวิตนี้ควรจะได้มีมิตรไมตรีที่เดินตามทางธรรมะให้มากขึ้น”**

เมล็ดพันธ์แห่งปัญญา

เมล็ด	พืชย่อมหล่นไม่	ไกลตาม ต้นถา
พันธ์	เยี่ยมแตกหน่องาม	ตระหง่านไซริ
แห่ง	บุญญเขตอาราม	ส่องสถาน ธรรมเฮย
ปัญญา	พุทธบุตรได้	สง่าช่วยประกาศธรรม
พระ	ราชทานยศพ้อง	สั่งมปิตา
ปัญญา	เยี่ยมเทศนา	เกริกก้อง
หนัก	บุตรสืบครีธา	พุทธศาสน์
มั่น	นาคชนแซ่ซ้อง	ข้าบซึ้ง อรรถธรรม

